

Kulturplan Sörmland

Sam-kultur

Under året har Arkiv Sörmland fått möjlighet att delta aktivt i det förberedande kulturplanarbetet liksom i arbetet med handlingsplanen, något som varit mycket positivt och medfört att de mål som ställs upp för den regionala enskilda arkivverksamheten har en tydlig koppling till vår verksamhet. Flera möten har hållits med representanter från landstingets kulturverksamhet. Arkiv Sörmland och landstingets representanter håller löpande kontakt med varandra för att stämma av riktlinjer och förutsättningar för verksamheten.

Sommaren 2017 mötte Arkiv Sörmlands presidium landstingets Åsa Kratz och Mikael Palo för att samtala om Arkiv Sörmlands verksamhet. I november presenterade vi Arkiv Sörmlands verksamhet för kulturchefer och politiskt ansvariga från länets kommuner.

Projektet ”ARKI-VERA-ARKI-VUNGA” – Ungas digitala minnen

Under 2017 anlätades en ny projektledare, Daniel Bodén, för att fortsätta det arbete som påbörjats under hösten 2016 för att utveckla metoder för att samla in och bevara ungas digitala kommunikation. Efter en rivstart på Arkivveckan i maj genomförde den nya projekt-ledaren ett fältarbete i länet, för att samtala med ungdomar om kulturhistoria och samla in digitala fotografier. Orter som besöktes var Nyköping, Gnesta, Katrineholm och Eskilstuna. Vid sidan av detta kartlades och kontaktades omkring 300 sörmländska ungdomsbloggare angående bevarande av deras bloggar. Åtta bloggar arkiverades under sommaren hos Arkiv Sörmland. Arbetet uppmärksammades i media. Projektet figurerade i Sörmlandsbygden, P4 Sörmland, SVT Sörmland och Katrineholms-Kuriren.

Under hösten anlätades vi tre bildagenter för att under en månads tid föra en bilddagbok och lämna in till arkivet. Modellen visade sig fruktbar och resulterade i insamling av 750 bilder. Tanken är att agentverksamheten ska kunna utvecklas ytterligare under 2018.

För att samla in digitala handlingar skapades en webbsida, som dels fungerar som en kontaktyta genom vilken ungdomar kan komma i kontakt med arkivet, och dels som en kommunikationsplattform där de kan få information rörande metoder för digitalt bevarande. Där ges ungdomar och intresserad allmänhet instruktioner för hur de sparar ned sin e-post, laddar hem sitt facebook-flöde eller arkiverar sin twitter-feed.

Webbplatsen Ungas Digitala Minnen med handfasta tips och kontaktuppgifter.

För att undvika att insamlingen av digitala handlingar präglas av punktinsatser så jobbade projektledaren med att utveckla mer kontinuerliga och långsiktiga insamlingsmodeller. Under hösten påbörjades utvecklingen av ömsesidiga utbytesformer med gymnasieskolor. Genom att åka ut i gymnasieskolor och föreläsa eller erbjuda elever handledning i historisk metod hoppas vi inom projektet kunna bygga mer långsiktiga utbyten där eleverna får syn på värdet i arkivering och också kan bidra genom att lämna in digitala handlingar ur sin egen vardag.

Projektledaren har dessutom etablerat kontakt med Eskilstunas samtliga gymnasieskolor för bevarande av de obligatoriska elevbloggar som elever på APT-utbyte i utlandet skriver. För-hoppningen är att liknande modeller ska kunna etableras gentemot andra gymnasieskolor runt om i länet. Mot slutet av året kom projektledaren i kontakt med dansutbildningen vid Åsa folkhögskola, vars studenter var ivriga att bygga upp ett arkiv över sin verksamhet. Ett par möten hölls. Arbetet fortgår under 2018.

Utåtriktad verksamhet

Tillgänglighet

Arkiv Sörmland arbetar ständigt för att göra hela verksamheten tillgänglig för alla, oavsett funktionsvariationer. Personalen har deltagit i ett seminarium med fokus på tillgänglighet på hemsidor.

Kommunuppvaltning

Arkiv Sörmland beslutade 2017 om en strategisk plan för att nå alla kommuner. En kommun fokuseras per halvår så efter fyra och ett halvt år har hela länet nåtts. Först ut var Eskilstuna.

Styrelsens arbete

En studieresa för Arkiv Sörmlands styrelse genomfördes i oktober. Vi besökte då Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek i Flemingsberg, där frågan om digital arkivering bland annat diskuterades. Under eftermiddagen fick vi en visning på "nya" Riksarkivet i Marieberg. En utbildningsdag för styrelsen genomfördes dessutom på Åsa folkhögskola. Personalen presenterade bildspel för att visa sina skilda arbetsuppgifter vid Arkiv Sörmland. En plan för hur länets alla kommuner ska nås diskuterades.

*Till vänster: Styrelse och personal på visning i "nya" Riksarkivet med Katalin Gere. Foto: H. Karlsson
Till höger: Utbildningsdag på Åsa folkhögskola med information och diskussion. Foto: okänd*

Utställningar och visningar

Liksom tidigare år var Arkivens dag, som årligen anordnas andra lördagen i november, ett stort publikt arrangemang för Arkiv Sörmland. Förutom att samordna rapporteringen av de evenemang som arrangerades i länet till den nationella Arkivens dag-portalen, medverkade Arkiv Sörmland i det arrangemang med utställning och föredrag som anordnades i Eskilstuna (via Eskilskällan).

Flera mindre monter- och webbutställningar genomfördes i Eskilskällans regi under året. Under 2017 togs exempelvis en ny permanent monterutställning fram på temat "Torshälla 700 år" med bidrag från bland annat Arkiv Sörmland. Vi har även medverkat i en digital utställning på samma tema.

Flera visningar har genomförts. Skolvisningar har skett liksom studiebesök från olika föreningar och institutioner (i samarbete med Eskilskällan).

Besök, kurser, informationsträffar och medlemsbesök

I januari besöktes vi av riksarkivarie Karin Åström Iko med anledning av att Arkiv Sörmland nominerats till att bli Årets arkiv tillsammans med Migrationsverkets arkiv och Sveriges Radio och TVs arkiv. Arkiv Sörmland har under året även tagit emot ett flertal andra besök. Nämnas kan Landsarkivet i Visby och Biby godsförvaltning. Informationsträffar och medlemsbesök genomfördes vid flera tillfällen, bland annat hos Odd Fellow Eskilstuna, SRFK Vingåker och Föreningen Strengnenses, Strängnäs.

Riksarkivarie Karin Åström Iko (i vitt) och Katalin Gere (i blått), processansvarig för enskild arkivverksamhet vid Riks-arkivet, på besök. Foto: S. Nickel

Konsultuppdrag och tjänster

Under året har Arkiv Sörmland fortsatt det arbete som inleddes 2015, med att på uppdrag av Föreningen för arkivverksamma i kommuner och landsting (FALK) ta hand om deras medlemsregister och bokföring.

Arbetet med den stora leveransen med arkivmaterial från Biby gård, familjen von Celsing och Hällefors bruk intensifierades under 2017. Som en del i detta arbete inbjöds arkivägarna till en presentation av arkiven och arbetet med deras omhändertagande.

Alla hjälps åt att packa de gamla kartorna från Biby i inlämnaren Anna-Sophia von Celsings specialsydda tygpåsar. Foto: H. Karlsson

Under 2017 inleddes ett konsultuppdrag för Katrineholms arbetararkivs räkning. Syftet är att ta hand om det oförtecknade arkivmaterial som finns hos arkivet så att alla handlingar blir förtecknade och därmed tillgängliga för deponenter och intresserade forskare.

Publikationer och redaktionellt arbete

En ny bok om Eskilstunas historia är under arbete. Arkivchefen ingår i redaktionen för boken som har den tänkta titeln *Eskilstunas okända historia*. Daniel Bodén och Annika Bergsland skriver varsin artikel i den.

I *BM-Bladet* har Arkiv Sörmland medverkat vid samtliga fyra tillfällen under året med både annons och egen artikel. Under 2017 berättade vi bland annat om ”Volvo och Bolinder-Munktell på exportmarknaden”.

Arkiv Sörmland ingår med en representant i redaktions-kommittén för Eskilskällans tidskrift och webbplats. Förutom det redaktionella arbetet så har Arkiv Sörmland också bidragit till tidskriften med notiser och illustrationer. Årets nummer handlade om Torshälla 700 år.

Under året fortsatte Arkiv Sörmland sin medverkan i tidningen *Sörmlandsbygden* med återkommande artiklar baserade på arkivmaterial. Under 2017 skrev vi bland annat om Konsums butiksbuss i Vagnhärad, Grönkvists i Katrineholm och ABF Vingåker.

Den egna webbplatsen och Facebooksidan används flitigt. Där kan den som vill följa vad som händer i verksamheten och se vad som är aktuellt. Mer om Arkiv Sörmland i media under 2017 finns också i bilaga 2.

Nätverk

Arkiv Sörmlands personal och ordförande deltar i flera olika nätverk. Här är ett urval av aktiviteter som vi deltagit i under året:

- Ordförande och arkivchef deltog i Kulturtinget som 2017 hölls i Uppsala.
- Folkrörelsernas arkivförbund (FA) och Näringslivsarkivens förenings (NAF) besöktes av ordförande och arkivchef i Växjö 15-16 november.
- Arkivarien närvarade vid Föreningen Bergslagsarkivs årsmötesexkursion i Sandviken i maj liksom i mötena för föreningens styrelse där arkivarien ingår som sekreterare.
- Som regional kontaktperson för Arkivens dag har Arkiv Sörmland deltagit vid träff med regionala samordnare i Stockholm.

- I februari 2017 påbörjades planeringen av 2018 års konvent *Folk och kultur*. Arkivchefen har deltagit i det inledande planeringsmötet.
- Arkivchefen deltog i International Council of Archive konferens för företagsarkiv i Erikssonhallen på Skeppsholmen i Stockholm maj 2017.

Övrig verksamhet

AVEC 2017 – Arkivveckan i Visby

”AVEC 2017” blev den femte Arkivveckan sedan starten 2002. Arrangörer var SASS (Svenska arkiv i samverkan för synlighet) och Riksarkivet som samlat arkivföreningarna i Sverige till konferens i Visby på Gotland. Konferensen hölls på Wisby Strand i Alme-dalen och de lokala värdarna var Regionarkivet Gotland och Riksarkivet–Landsarkivet Visby.

Det var ca 450 deltagare på plats från hela landet och från Arkiv Sörmland deltog Henrik, Annika, Helena, Marie och Daniel. Det var tre intensiva och intressanta dagar med ett fullspäckat program från morgon till sen eftermiddag. Under festmiddagen delades Årets Arkiv-pris ut. Det var Migrationsverkets arkiv som vann. Vi blev också uppkallade på scenen för att ta emot blommor och ett inramat diplom. Henrik höll ett litet tacktal och gratulerade vinnarna.

En stolt ordförande med det inramade diplommet med motiveringen bakom Arkiv Sörmlands nominering till utmärkelsen Årets arkiv 2017. Foto: A. Bergsland

Tillsammans med några andra arkivarier från runt om i landet höll arkivchefen i en programpunkt under AVEC som handlade om teman för framtida Arkivens dag.

Riksarkivarien Karin Åström Iko avslutade konferensen med några reflektioner från konferensdagarna och det avslöjades att Arkivveckan nästa gång, om fyra år, kommer att äga rum i Uppsala.

Slutord

Verksamhetsåret 2017 har präglats av bra framgångar för det enskilda arkivet, Arkiv Sörmland.

En av höjdpunkterna bestod i att Arkiv Sörmland, som ett av tre arkiv i Sverige, nominerades till Årets Arkiv!

Vidare har vi i verksamheten satsat stort på ett digitalt arkivprojekt under året, vilket uppmärksammats nationellt. Dessutom har vi gjort insatser för att beta av oförtecknat material i vårt arkiv. Vi har många hyllmeter som behöver förtecknas!

Styrelsen har än mer arbetat med de så viktiga strategifrågorna vad gäller vårt arkiv. Detta gjordes under vår utbildnings- och konferensdag på Åsa folkhögskola. Bland annat så har vi nu en strategi för hur vi ska arbeta med länets kommuner, en så kallad Kommundialog. I denna ingår även att kunna möta och få in arkivmaterial från olika företag i länet. Detta är prioriterat!

Således är planering och ekonomiska medel väsentliga delar när vi nu närmar oss Arkiv Sörmlands femårsjubileum.

Avslutningsvis ett stort tack till vår personal och mina styrelsekamrater.

Henrik Elmberg
ordförande

Eskilstuna i mars 2018

Henrik Elmberg, ordförande

Kristina Eriksson

Ulla-Britt Larsson

Roy Anderzon

Rigmor Breidemalm

Bo Högländer

Gösta Johansson

Jan Olov Karlsson

Bo Liljestränd

Björn Norman

Ann Pehrsson

Rolf Persson

Marie-Louise Thyberg